

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳು

ಲಿಂಗರಾಜು¹ ಮತ್ತು ಡಾ.ಎಂ.ಲಿಂಗರಾಜು²

¹ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.

²ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು (ನಿವೃತ್ತಿ), ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಅಪಾರವಾದುದು. ಇದರ ಅವಿರತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣವು ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಶಿಶುಮರಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ, ಜನನ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಡಿವಾಣ, ಒಟ್ಟು ಫಲವತ್ತತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನಾ ವಿಧಾನಗಳ ಸದುಪಯೋಗ ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ 'ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ಇಲಾಖೆ'ಯು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾ ಗಣನೀಯ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳು.

ಹೀರಿಕೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಪುಟಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸಂತಸದ ಚಿಲುಮೆ ಗರಿಗಿದರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ದೇಶದ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿ ಅತೀವ ಜನಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ 'ಸಿಡುಬು' ಎಂಬ ಮಾರಕ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಅರಿವು-ಆಂದೋಲನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡೆದು ಹಾಕಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜಮನೆತನದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

Please cite this article as: ಲಿಂಗರಾಜು ಮತ್ತು ಎಂ. ಲಿಂಗರಾಜು. (2025). ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳು. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರೀಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 7(2). ಪು.ಸಂ. 24-29

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು

“ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ 2010-11”ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅವುಗಳ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಸಾಕ್ಷೀಕರಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ 2007-2008 ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ-

1. ಆರೋಗ್ಯ ಕವಚ (ಎಮರ್ಜನ್ಸಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್) (ಇ.ಎಂ.ಆರ್.ಐ)

- “ಆರೋಗ್ಯ ಕವಚವು” ತುರ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಾಹನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಇದು ತುರ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಸೇವೆ.
- ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 30 ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಈ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ವಾಹನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಜನರು ಶುಲ್ಕ ರಹಿತ ದೂರವಾಣಿ “108” ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕರೆಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ 2010ನೇ ಇಸವಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಂತಹ 517 ವಾಹನಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು.
- ಇ.ಎಂ.ಆರ್.ಐ. ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ 2000.00 ಲಕ್ಷಗಳ ಹಣ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2. ತಾಯಿಭಾಗ್ಯ

- ‘ಮಡಿಲು’, ‘ಪ್ರಸೂತಿ ಆರೈಕೆ’, ‘ಜನನಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆ’, ‘ತಾಯಿಭಾಗ್ಯ’ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ತಾಯಿಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.
- ‘ಮಡಿಲು’, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ರೂ. 1145/- ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ 19 ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯ ಕಿಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- ‘ಪ್ರಸೂತಿ ಆರೈಕೆ’, ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ (ಮೊದಲ ಎರಡು ಹೆರಿಗೆ ಮಾತ್ರ) 2000 ರೂ.ಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆರಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಉತ್ತೇಜಕ ಹಣವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

- ‘ಜನನಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆ’ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲ ಎರಡು ಹೆರಿಗೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆಯಾದರೆ ರೂ. 500/-, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆಯಾದರೆ ರೂ. 700/-, ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂ. 600/- ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಸಿಜೇರಿಯನ್ ಒಳಗಾದಲ್ಲಿ ರೂ. 1500/-ಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- ‘ತಾಯಿಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ’ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಪ್ರತಿ 100 ಹೆರಿಗೆಗಳಿಗೆ ರೂ. 3.00 ಲಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರತಿ 100 ಹೆರಿಗೆಗಳಿಗೆ ರೂ.1.5 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಕ ಹಣವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು 6 ಸಿ’ ವರ್ಗದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬಿಜಾಪುರ, ಕೊಪ್ಪಳ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. (‘ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ - 2010-11).

3. ‘ನಗು-ಮಗು’ ಯೋಜನೆ

‘ಜನನಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆ’ ಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅಂದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕವಚ, ತಾಯಿಭಾಗ್ಯ, ‘ಮಡಿಲು’ ಮತ್ತು ‘ಪ್ರಸೂತಿ ಆರೈಕೆ’ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ಇಲಾಖೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಬದಲು ಈಗ ‘ನಗು-ಮಗು’ ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಆರೋಗ್ಯ ಕವಚಕ್ಕೆ ಬದಲು ಒಂದು ಹೊಸ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಪಾಡಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು ‘ನಗು-ಮಗು’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವಾಹನವು ಹೆರಿಗೆಯಾದ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು (ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ನವಜಾತ ಶಿಶುವನ್ನು) ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಕರೆತರುವ ಮಹತ್ತರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಇದೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಕಳಸಪ್ಪಾಯವಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ತಾಯಂದಿರ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಈ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2008-09 ಮೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಅಭಿಯಾನ (NRHM) ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಿದ್ದು, ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ರೂ. 3000.00 ಲಕ್ಷ ಅನುದಾನವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ರೂ. 1500.00 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವುದು ಸಹ ರಾಜ್ಯದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ಅವಿರತ ಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿದೆ.

4. ಆರೋಗ್ಯ ಬಂಧು

ಆರೋಗ್ಯ ಬಂಧು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ 42 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ

ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಶೇಕಡ 75 ರಷ್ಟು ಅನುದಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಿಂದ ಶೇಕಡ 100 ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಬಂಧು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಈಗ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

5. ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ಮತ್ತು ಸುಟ್ಟ ಗಾಯಗಳ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ 6 ಸಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ಮತ್ತು ಸುಟ್ಟ ಗಾಯದ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ರೂ. 1500.00 ಲಕ್ಷ ಅನುದಾನದಿಂದ ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ಮತ್ತು ಸುಟ್ಟಗಾಯದ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ರೂ.685.00 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಸಲಕರಣೆಗಳ ಖರೀದಿಗಾಗಿ ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಗುರುತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ-

- ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅದರ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಮತ್ತು ನಿಗಾವಹಿಸುವುದು.
- ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಶುದ್ಧತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನೀರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಕಲುಷಿತವಾದಾಗ ಕ್ಲೋರಿನೇಷನ್ ಮಾಡಿಸುವುದು.
- ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಅರೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕೆ.ಎಫ್.ಡಿ. ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
- ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ಮಂಗನಕಾಯಿಲೆ (ಕೆ.ಎಫ್.ಡಿ) ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಂಗನಕಾಯಿಲೆ ಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಾಂತರಕಾರಿ ಜನರ ಗುಂಪಿಗೆ (Risk Group Population) ಮಂಗನಕಾಯಿಲೆ ನಿರೋಧಕ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವುದು.
- ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ವರದಿಯಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದು.

- ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಸರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು.
- ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಧಾನದಂತೆ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು (ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, “ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ - 2010-11”).

ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಗತಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಶಃ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ಮಹದ್ವದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಧನೆಗೈದು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕವಚ, ತಾಯಿಭಾಗ್ಯ, ‘ನಗು-ಮಗು’ ಯೋಜನೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಬಂಧು, ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ಮತ್ತು ಸುಟ್ಟ ಗಾಯಗಳ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಈ ಸೇವೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತು, ತಲಾ ಆದಾಯ, ಬಡತನದ ಮಟ್ಟ, ಉದ್ಯೋಗದ ಮಟ್ಟ, ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸವಲತ್ತು, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ ಮುಂತಾದ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೂ ಸಹ ಇದರಿಂದ ಹೊರತಾಗದೆ ತನ್ನ ಜನತೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದ ಜನಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತತೆಯಿಂದ ಯಶಸ್ವಿನತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಬಾಸಿಲ್ ಹ್ಯಾನ್ಸ್, ವಿ. (2007). “ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ: ಆಧುನಿಕರಣದ ನಡುವೆ ಮೂಲೆ ಗುಂಪು”, ಜಯಶೀಲ ಮತ್ತು ಇತರರು ಹೊರತಂದ ಪುಸ್ತಕ “ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ”, ಮಂಗಳೂರು: ಕಿಸಾನ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್.

- ಬನ್ನೋಡ್, ಡಬ್ಲ್ಯು. ಧನಂಜಯ್ ಮತ್ತು ಲಿಂಗರಾಜು, ಎಂ. (2009). “ಹೆಲ್ತ್ ಕೇರ್ ಯುಟಿಲೈಸೇಶನ್ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್: ಎ ರೀಜನಲ್ ಪರ್ಟ್ನಿಕ್ವಿವ್”, ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜಿಯೋಗ್ರಫಿ, ದಿ ಡೆಕ್ಲನ್ ಜಿಯೋಗ್ರಾಫರ್, ವಾಲ್ಯೂಂ. 47, ನಂ. 2, ಡಿಸೆಂಬರ್, 2009, ಪುಟ: ದಿ ಡೆಕ್ಲನ್ ಜಿಯೋಗ್ರಾಫಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ, ಡಾ. ಬಿ. ಸಿ. ವೈದ್ಯ, ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಜಿಯೋಗ್ರಫಿ, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಪುಣೆ, ಪೇಜ್. 17-27.
- ದಾಡಿಭಾವಿ, ಆರ್. ವಿ ಅಂಡ್ ಬಾಗಲಕೋಟಿ, ಎಸ್. ಟಿ. (1994). “ಇಂಟರ್-ಸ್ಟೇಟ್ ಡಿಸ್ಟಾರಿಟೀಸ್ ಇನ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸ್ಟೇಟಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ”, ಯೋಜನ, ಡಿಸೆಂಬರ್ 31.
- ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ, (2006). “ಕರ್ನಾಟಕ ಹ್ಯೂಮನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ - 2005”, ಬೆಂಗಳೂರು: ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್.
- ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, (2007). “ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ - 2006, ನ್ಯೂ ಡೆಲ್ಲಿ: ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ ಆಫ್ ಹೆಲ್ತ್ ಅಂಡ್ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ವೆಲ್‌ಫೇರ್.
- ಇಂಡಿಯಾ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಜೆನೆರಲ್ (2008, 2009, 2011 ಅಂಡ್ 2019). “ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಸಿಸ್ಟಂ, ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನಂ. 1 ಆಫ್ 2008, ರಿಪೋರ್ಟ್ ನಂ. 1 ಆಫ್ 2009, ರಿಪೋರ್ಟ್ ನಂ. 1 ಆಫ್ 2011 ಅಂಡ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನಂ. 1 ಆಫ್ 2019.
- ಇಂಡಿಯಾ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಜೆನೆರಲ್ ಅಂಡ್ ಸೆನ್ಸಸ್ ಕಮೀಷನರ್, (2011). “ಸೆನ್ಸಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಇಂಡಿಯಾ ಫೈನಲ್ ಪಾಪ್ಯುಲೇಶನ್ ಟೋಟಲ್ಸ್.
- ಇಂಡಿಯಾ, ಡೈರೆಕ್ಟೋರೇಟ್ ಆಫ್ ಸೆನ್ಸಸ್ ಆಪರೇಷನ್ಸ್, (2011). “ಸೆನ್ಸಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಫೈನಲ್ ಪಾಪ್ಯುಲೇಶನ್ ಟೋಟಲ್ಸ್.
- ಜೇಮ್ಸ್, ಕೆ. ಎಸ್., ಎಚ್ ಆಲ್. (2009). “ರ‍್ಯಾಪಿಡ್ ಅಪ್ರೈಸಲ್ ಆಫ್ ಎನ್‌ಆರ್‌ಎಚ್‌ಎಂ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟೇಶನ್ (ಸರ್ಪೋಟೆಡ್ ಬೈ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ ಆಫ್ ಹೆಲ್ತ್ ಅಂಡ್ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ವೆಲ್‌ಫೇರ್, ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ನ್ಯೂ ಡೆಲ್ಲಿ)”, ರಿಪೋರ್ಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು: ಪಾಪ್ಯುಲೇಶನ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಸೆಂಟರ್, ಇನ್‌ಫ್ಯೂಟ್ ಫಾರ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಚೇಂಜ್ (ಐಸೆಕ್).